

Styrelsens svar på motionerna 1–4 samt skrivelse till årsmötet

Styrelsens svar på motionerna och skrivelsen innehåller först en allmän bakgrundsbeskrivning om den strategi de senaste årens styrelser följt. Syftet med denna text är att klargöra den gemensamma bakgrunden för de olika områden som motionerna tar upp. Den beskriver också flera olika beslut som fattats och åtgärder som vidtagits i det förändringsarbete som pågår i GF.

Bakgrund

GF:s ändamål (stadgan § 2) är ”att främja släktforskning genom att vårda det kulturarv som förmedlas av sådan forskning och föra det vidare till kommande generationer”. GF ska (stadgan § 3) verka för att kunskapen om och känslan för genealogi bevaras och utvecklas bl.a. genom att samla, vårda och bevara litteratur med genealogiskt, biografiskt och lokalhistoriskt innehåll, samt släktarkiv, släkt - och antavlor, tidningsurklipp och att göra detta tillgängligt genom en öppen verksamhet och genom publikationer. Men förändringar i samhället gör att verksamheten måste utvecklas för att GF ska kunna leva upp till sina mål.

Den traditionella föreningsverksamheten är fortfarande mycket viktig. Temadagar, enskilda föredrag, Släktforskarseminariet, DNA-caféerna, regelbundet återkommande arbetsdagar för volontärer i projektet Inrikes pass och Samlingsgruppen m.m. ger föreningens medlemmar möjlighet att utveckla sig som släktforskare, att träffa andra släktforskare under socialt trevliga förhållanden samt även bidra till verksamheten med volontärsarbete. Publiceringsverksamheten är omfattande. Släkt och Hävd, GF:s medlemstidskrift, utkommer sedan 2009 återigen kontinuerligt, efter några års uppehåll. Sedan 2016 ingår även Svensk Genealogisk Tidskrift, som prenumerationstidskrift, bland GF:s publikationer.

GF står dock inför stora utmaningar då omvärldsförändringar, bl.a. som en följd av den allmänna och tilltagande digitaliseringen av samhället, i allt högre grad påverkar släktforskarvärlden och därmed förändrar även villkoren för en släktforskningsförening som GF. Det är inte längre självklart att en släktforskarförening som GF har en given plats bland framtidens släktforskare. Omvärldstrycket ställer stora krav på GF att anpassa sin verksamhet till den nya tidens krav.

Under en längre tid har det därför pågått ett digitaliseringsarbete där framförallt material från GF:s samlingar har digitaliserats och registrerats. De har gjorts tillgängliga som CD-produkter för försäljning eller databaser tillgängliga på webbens medlemssidor. Här kan särskilt framhållas Familjenotiser och de olika CD-skivorna med Släkt och Hävd och GF:s tryckta skrifter.

Allt detta har ökat värdet av ett medlemskap och givit GF fler medlemmar, och fler aktiva medlemmar, som följd. Särskilt har värdet ökat för dem som inte kan besöka samlingarna och/eller delta i den traditionella föreningsverksamheten i lokalen, eller inte vill göra det, genom de resurser som skapats på medlemssidorna. GF hade vid utgången av 2016 inte mindre än 2995 medlemmar. Det innebär att GF (med undantag för Föreningen DIS, vars medlemstal inkluderar ett stort antal regionföreningar) återigen är den största släktforskarföreningen i Sverige. Medlemstalet har inte varit

Genealogiska Föreningen

Riksförening för släktforskning sedan 1933

högre på 20 år (Bild 1). Höjdpunkten nåddes 1984 med 5263 medlemmar. Nedgången därefter var först en följd av att Sveriges Släktforskarförbund bildades och att GF:s regionföreningar då lämnade GF. Vändpunkten efter vilken medlemstalet började öka var 2008 och är en följd av den strategi som styrelserna följt sedan dess.

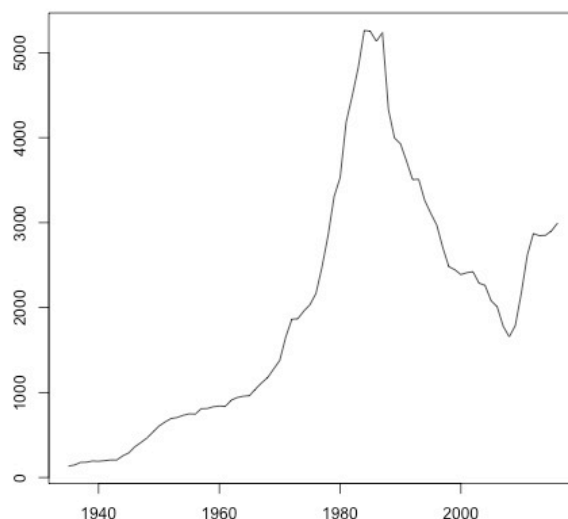

Bild 1. GF:s medlemsutveckling 1935–2016.

Det har dock, för att utnyttja ett kanske lite slitet uttryck, varit de lågt hängande frukterna som plockats när det gäller digitalisering. Det har ofta varit väl avgränsade projekt där en snabb framgång kunnat säkerställas. Från samlingarna har det rört sig om material som inte krävt någon större bearbetning innan digitaliseringen startat. Det har exempelvis handlat om befintliga register och framförallt om arkivet *Familjenotiser*. Även digitaliseringen av GF:s tryckta skrifter tillhör denna kategori. På senare tid har de filmade föredragen varit ett viktigt komplement som ökat värdet av medlemssidorna. Det finns undantag från att bara de lågt hängande frukterna plockats. Projektet Inrikes pass rör material som inte finns hos GF och kräver en betydande arbetsinsats under en längre tid innan det kan slutföras.

För att via digitalisering kunna fortsätta öka tillgängligheten för medlemmarna av GF:s samlingar krävs dock att dessa är i ett sådant skick (väl ordnade och i en god arkivstruktur) att de kan digitaliseras. På flera områden har i GF därför i nutid *initierats ett förändringsarbete*. Sedan flera år pågår ett omfattande arbete med inventering och registrering av biblioteket. När det gäller arkivet (och delvis biblioteket) har styrelsen fattat större beslut efter förslag från samlingsgruppen. Detta förändringsarbete kommer kräva betydande insatser.

Sommaren 2015 fattades beslut om ett strategidokument rörande samlingarnas organisation och administration. Vid styrelsemötet 26 april 2016 gjorde samlingsgruppen, efter en grundlig inventering av samlingarna, en större redovisning av verksamheten och samlingarna (styrelseprotokoll 26 april 2016, § 6, Bilaga 9a). Där framkom att samlingarna bestod av ca 135 olika arkiv omfattande 160 hyllmeter. Många

Genealogiska Föreningen

Riksförening för släktforskning sedan 1933

av dessa fanns inte dokumenterade i några befintliga förteckningar och arkiv omfattande ca 50 hyllmeter visade sig aldrig vara genomgångna. GF har alltså tagit emot enskilda arkiv som man inte tagit fullgott hand om. I samband med inventeringen framkom också att flera enskilda arkiv inte kunde återfinnas.

Arkiv som inte ordnats och förtecknats är mer skrymmande. Därför tar arkiven onödigt stor plats, med en viss platsbrist som följd. Denna har förstärkts av att GF under 2015 och 2016 i donation mottagit ett par stora enskilda arkiv (från Szabads och Gillingstams dödsbon).

I samband med denna större redovisning av läget i arkivet föreslog Samlingsgruppen för styrelsen dels att Släktnamnsregistret skulle skannas och dels att ett antal åtgärder angående Hängmappsarkivet genomfördes (se motion 2 där åtgärderna citeras) i syfte att det skulle kunna skannas (§ 14–15, Bilaga 6). Redovisningen följdes av en längre diskussion i styrelsen om samlingarna och förslagen, där styrelsen beslutade i enlighet med vad Samlingsgruppen föreslog.

Under hösten 2016 inrättade styrelsen dessutom en befattning som produktsamordnare i syfte att få en tydligare kontroll och styrning över olika projekt som under åren initierats men inte alltid fullföljts i alla delar.

På samma sätt som att det behövs struktur och ordning i samlingarna för att möjliggöra och genomdriva detta förändringsarbete behövs det ordning och reda i ekonomin. GF:s ekonomi är i grunden god och i balans. Kapitalförvaltningen har under flera år varit mycket framgångsrik. Under flera år, i vart fall sedan 2009, har dock redovisningen av handkassan varit förenad med stora problem. Det stod under 2015 klart att något måste göras åt situationen. För att säkra ordning och reda i handkassans bokföring beslutade styrelsens arbetsutskott (= AU) 2016, ett beslut som styrelsen sedan inte har ändrat, att GF vid försäljning (exklusive kopior och fika) inte längre skulle acceptera kontant betalning.

Svar på motion 1 angående förvaltningen av GF:s materiella och immateriella tillgångar

I motionen hävdas att ”styrelsen för Genealogiska Föreningen synnerligen gravt åsidosatt såväl lagar och förordningar som föreningens stadgar vid förvaltningen av föreningens materiella och immateriella tillgångar”.

Inledningsvis konstaterar motionärerna att för ”ideella föreningar såsom GF finns ej någon specifik lagstiftning”. Samtidigt framgår det inte av motionen vilka ”allmänna, relevanta lagar och förordningar ...” som styrelsen, med motionärernas ord, skulle ”synnerligen gravt ha åsidosatt”. Inga specifika hänvisningar till lagar eller förordningar som styrelsen skulle ha brutit mot anges.

Motionärerna yrkar inte desto mindre bl.a. på att revisionsberättelsen, som de inte sett eftersom den inte förelåg när motionen skrevs, inte ska godkännas ”... därest styrelsens under 2016 i strid mot stadgar, lagar och förordningar inte beaktats och antecknats i revisorernas berättelse ...”.

Styrelsen konstaterar alltså att motionärerna inte preciserar vilka stadgebrott eller lagbrott styrelsen skulle ha gjort sig skyldig till. Det man gör är istället att ge fyra, som

man anser sig vara exempel, på detta fortfarande utan att ange vilka lagbrott det skulle röra sig om:

Exempel 1: Hängmappsarkivet

I motionen uppges dels att Samlingsgruppens 13 april 2016 beslutade förslag till styrelsen om Hängmappsarkivet inte skulle ha varit enhälligt. Det påstås även att en betydande ekonomisk risk skulle tas.

Påståendet i motionen att "bibliotekarien Chris Henning kraftigt protesterat mot förslaget" är felaktigt. För det första är Chris Henning inte GF:s bibliotekarie. Enligt styrelsebeslut 20 april 2015 (§9) är Mats Lundell ansvarig för biblioteket. För det andra invände Chris Henning inte alls mot beslutet på mötet. Chris Henning har i tidigare diskussioner i samlingsgruppen haft en avvikande uppfattning om Hängmappsarkivet, men dessa framfördes inte vid detta tillfälle. Vid Samlingsgruppens möte var förutom Chris Henning även Jan Appelquist, Mats Lundell och Michael Lundholm närvarande.

Inte heller reserverade han sig mot samlingsgruppens beslut. För ideella föreningar finns ingen reglering, men i all offentlig förvaltning är grundprincipen att man i juridisk mening stödjer ett beslut om man inte reserverar sig mot det.

Minnesanteckningar från mötet skickades ut 16 april 2016 till Samlingsgruppen samt de volontärer som hjälper till med samlingarna. Inga invändningar framkom då mot formuleringarna i minnesanteckningarna, inte heller om förslaget i sak. Om Chris Henning hade funnit de distribuerade mötesanteckningarna felaktiga fanns det goda möjligheter att klargöra detta innan styrelsemötet. Om Chris Henning hade velat tillföra minnesanteckningarna den avvikande uppfattning han i andra sammanhang hade framfört hade det självfallet gjorts. Han kom dock inte med någon sådan begäran.

Inte heller skrev han till styrelsen inför beslutet för att meddela några invändningar på Samlingsgruppens beredning av ärendet eller mot förslaget i sak eller för att informera om att han hade en avvikande uppfattning. Styrelsen fattade sedan sitt beslut 26 april 2016. Samlingsgruppens förslag finns som bilaga till styrelseprotokollet.

I november 2016 påbörjades Samlingsgruppens arbete med texterna för verksamhetsplanen 2017. Där prioriterades bl.a. just arbetet med Hängmappsarkivet: "I arkivet prioriteras ordnande och förtecknande av hängmappsarkivet ...". Beredningen skedde på mejl 22 och 23 november 2016 och Chris Henning anförde inga synpunkter på dessa textförslag. Inte heller framförde han något önskemål om att gå till styrelsen och begära en omprövning av det tidigare fattade beslutet.

Det var först 3 veckor efter detta tillfälle som GF:s anställda personal framförde invändningar mot beslutet trots att de sedan lång tid varit informerade om det.

GF:s samlingar handhas av Samlingsgruppen. Samlingsgruppen har haft en ordnad beredning av de olika förslag till förändringar som det senare fattats beslut om. Alla som har haft ett intresse av att vara med i beslutsprocessen har haft möjlighet att vara det, även om man har haft en avvikande uppfattning. Samlingsgruppen har sedan kommit med förslag och styrelsen har fattat beslut.

Det är svårt att se (med motionärernas ord) att "styrelsen för Genealogiska Föreningen synnerligen gravt åsidosatt såväl lagar och förordningar som föreningens stadgar" i

denna process. Att man har olika uppfattningar i en sakfråga innebär inte att formfel har begåtts vid beslutet. I en förening är det dock väsentligt att delta i den demokratiska processen. Om man inte gör det får man acceptera de beslut som de som deltar i den demokratiska processen fattar.

Vad gäller kostnaderna för projektet finansieras arbetet med ordnande och förtecknande av Hängmappsarkivet inom ramen för den budget för samlingarna som styrelsen beslutat om. I budgeten anslås särskilda medel för inköp av aktomslag och arkivkartonger till samlingarna. Genom formuleringarna i verksamhetsplanen kommer merparten av denna budget läggas på ordnande och förtecknande av Hängmappsarkivet. Några särskilda kostnader för själva skanningen förväntas inte eftersom skanner finns i GF:s ägo och skanningen planeras genomföras med frivilliga arbetsinsatser. Det finns alltså ingen grund för att påstå att "en i nuläget icke överskådlig ekonomisk risk tas". Skanningen påbörjades 21 februari 2017.

Exempel 2: Om den skriftliga varningen till Helena Nordbäck

I motionen framställs det som att GF:s kanslist Helena Nordbäck skulle ha fått en skriftlig varning därför att hon hade vägrat att ta med 4 dubblettböcker till Släktforskarlagarna i Umeå.

Det är mycket olyckligt att motionärerna i sin motion tar upp enskilda anställdas omständigheter till en diskussion på årsmötet. Arbetsgivare kan inte hur som helst diskutera anställdas villkor publikt. Detta gäller även för GF.

Det finns därför ingen möjlighet för styrelsen i sin egenskap av arbetsgivarföreträdare att alls närmare kommentera dessa frågor. Det enda styrelsen kan säga är att redogörelsen i motionen inte alls är förenlig med en allsidig och fullständig redovisning av de förhållanden som motionen säger sig beskriva. En skriftlig varning har utdelats men av skäl som inte framgår av motionen. Sedan ett par månader för GF och Helena under ledning av en tredje part samtal i former som båda parter är eniga om.

Exempel 3: Styrelsen kan inte delegera ansvar till AU

Stadgans § 16, 3:e stycket är entydig och säger att styrelsen kan "... delegera uppgifter till en eller flera ledamöter av styrelsen eller funktionärer som styrelsen utsett."

Senast styrelsen fattade beslut om AU:s sammansättning och uppgifter var på konstituerande sammanträde 16 april 2016 (§ 5). Paragrafen citeras här i sin helhet:

"Beslutades att arbetsutskottet (AU) ska bestå av ordföranden, vice ordföranden, kassören och Michael Lundholm. AU sammanträder på kallelse av ordföranden.

AU sammanträder på kallelse av ordföranden. Kallelsen ska innehålla ärenden där beslut ska fattas inom styrelsen. Kallelsen ska sändas till hela styrelsen minst en vecka före sammanträdet. Vid AU-sammanträde ska protokoll föras. Detta ska delges hela styrelsen inom 14 dagar. AU får besluta i löpande ärenden som lämpligen inte kan vänta till nästa styrelsesammanträde. AU kan dock inte besluta i frågor förenade med större ekonomiska åtaganden eller verksamhetsfrågor av principiell betydelse för föreningens inriktning.

AU fattar beslut om vilka personer som ingår i av styrelsen fastställda arbetsgrupper. Styrelsen utser sammankallande för sådana grupper.”

Dessa formuleringar om AU:s befogenheter etc. har använts under flera år när styrelsen har konstituerat sig. Arbetsutskottets sammansättning har ofta varit sådan att det bestått av styrelsens presidium, kassören och/eller sekreteraren och en ytterligare styrelseledamot.

Styrelsen tar dock alltid sitt ansvar eftersom AU:s beslut alltid underställs styrelsen genom att AU-protokollen delges styrelsen på en särskild punkt på dagordningen för styrelsens sammanträden och formellt läggs som bilagor till styrelsens protokoll. Styrelsen har då alltid möjlighet att ändra beslut som man tycker varit felaktiga. Så har hittills inte skett.

Motionärerna skriver att Michael Lundholm och Mats Lönegren skulle ha varit jäviga när Jürgen Weigles brev den 5 december 2016 till ordföranden, vice ordföranden och sekreteraren (som Jürgen Weigle förmodade utgjorde AU) behandlades av AU 12 december. Jürgen Weigles brev rör dock frågor där styrelsen eller AU har fattat beslut samt innehåller allmänna synpunkter på olika verksamhetsdelar i GF. Bilaga 15 i styrelseprotokoll 10 januari 2017 innehåller brevet, AU:s svar samt efterföljande korrespondens i frågan. Det finns alltså inget ärende eller sak mellan Jürgen Weigle i egenskap av medlem i GF respektive Michael Lundholm och/eller Mats Lönegren som enskilda personer i vilket de senare skulle kunna vara jäviga.

Styrelsen beslutade 10 januari 2017 (§ 11) att ställa sig bakom AU:s svar till Weigle och lämna hans senare brev utan åtgärd.

Styrelsens delegering till AU samt uppföljningen av AU:s aktiviteter är alltså i enlighet med stadgans bestämmelser samt väl dokumenterad i AU:s och styrelsens protokoll.

Exempel 4: Förvägrade stämموald revisor att närvara vid ett styrelsemöte

Revisorsersättaren Hendry Andersson hade begärt att få närvara vid styrelsemötet 11 januari 2017. Ordförande Thomas Fürth meddelade att han diskuterat frågan med ordinarie revisor Mats Ahlgren, för vilken Hendry Andersson är personlig ersättare, och att Mats Ahlgren konstaterat att Hendry Andersson inte var tjänstgörande revisor och därför enligt hans uppfattning inte hade närvarorätt i den mening som avses i stadgans § 19. Efter diskussion beslutade styrelsen att inte låta Hendry Andersson närvara då han inte var tjänstgörande revisor.

Det fanns dessutom ett underliggande skäl till detta och det var att Hendry Andersson, utan föregående kontakt med revisorerna och i synnerhet inte med Mats Ahlgren för vilken han är personlig ersättare, i ett mejl 9 januari 2017, visserligen skickat till styrelsen men även adresserat till ett stort antal personer utanför styrelsen, meddelat uppgifter om villkoren för Helena Nordbäcks anställning samt de varningar som hon hade fått och som motionen omnämner. Brevet var undertecknat med den roll som förtroendevald Hendry Andersson uppfattade sig ha, ”revisorssuppleant”. Det är alltså i denna roll som han sprider de känsliga uppgifterna. GF har dock inga revisorssuppleanter utan personliga ersättare för revisorerna (stadgan § 10, punkten 4f).

Genealogiska Föreningen

Riksförening för släktforskning sedan 1933

Känsliga uppgifter, som en anställds personliga omständigheter etc., har på goda grunder av tradition i GF alltid diskuterats i en liten krets som inom AU samt vid särskilda tillfällen när det har behövts också inom styrelsen.

Eftersom dessa frågor skulle diskuteras på det aktuella styrelsesammanträdet och eftersom Hendry Andersson tidigare spridit känsliga uppgifter om en enskild anställd ansåg styrelsen att det fanns risk för ytterligare spridning av känsliga uppgifter om man låtit Hendry Andersson närvara *ex gratia* (d.v.s. trots att han enligt styrelsens bedömning inte hade formell rätt att närvara).

Styrelsens ordförande Thomas Fürth och vice ordförande Madeleine Caesar har därefter 23 januari 2017 haft ett informationsmöte med båda revisorerna och deras personliga ersättare.

Även här är styrelsens hantering, som syftat till att skydda en anställds integritet, i enlighet med stadgans föreskrifter och beslutet har dessutom skett i samråd med ordinarie revisor.

Avslutning

Motionärerna ger alltså inga explicita exempel på att styrelsen skulle ha brutit mot uttryckliga paragrafer i stadgan eller mot uttryckliga förordnanden i lagar eller förordningar. Man ger istället exempel som i inget fall enligt styrelsens uppfattning styrker påståendena. Beskrivningen av de olika exemplen är enligt styrelsens mening också tendensiösa och ger inte en allsidig beskrivning över de förhållanden som de relaterar till.

Styrelsen föreslår

att motionen avslås.

Svar på motion 2 angående förslag till modernisering av föreningens stadgar

I GF fattas beslut om stadgeändringar genom likalydande beslut med tre fjärdedels majoritet på två på varandra följande medlemsmöten med minst 14 dagars mellanrum. Senast stadgan ändrades var 9 april 2011.

Det är lämpligt att regelbundet se över stadgan och eftersom det är över fem år senast det gjordes kan det vara lämpligt att nu göra det. Förändringar av stadgan bör dock diskuteras brett i föreningen och beredas i god ordning. De av motionärerna föreslagna förändringar bör därför inte antas. Motionen bör istället avslås och styrelsen få i uppdrag av årsmötet att genomföra en översyn av stadgan där de i motionen föreslagna förändringarna behandlas. Styrelsen bör återkomma till årsmötet 2018 med eventuella stadgeändringsförslag.

Styrelsen föreslår

att motionen avslås samt

att styrelsen får i uppdrag att göra en översyn av stadgarna där de i motionen föreslagna förändringarna behandlas och återkomma till årsmötet 2018 med eventuella stadgeändringsförslag

Svar på motion 3 angående organisation av GF:s samlingar och arkiv

I motionen påstås att styrelsen under 2015 och 2016 fattat två beslut "som för föreningens medlemmar markant kommer att begränsa eller omintetgöra medlemmarnas möjligheter att källforska".

Det första beslutet uppges vara att "2015 beslutade GF:s styrelse att Hintzesamlingarna skall införlivas i GF:s allmänna samlingar". Detta är felaktigt. Något sådant beslut har inte fattats under 2015. Saken kan enkelt kontrolleras eftersom Samlingsgruppen under 2016 ordnat och förtecknat GF:s eget föreningsarkiv. En genomgång av styrelsens protokoll 2008–2016 visar att senast Hintzesamlingen varit uppe i styrelsen var hösten 2009.

Styrelsen fattade 2009 två beslut på grundval av en rapport från Mats Ahlgren vilken gav bakgrunden till hur Hintzesamlingen kom i GF:s ägo. Efter diskussioner mellan GF och Hintze sedan tidigt 1970-tal köpte GF samlingen av Gottfrid Hintze 1 juni 1975. Gottfrid Hintze hade visserligen innan sin bortgång gjort stora pengadonationer till GF, men formellt köpte föreningen samlingen av Hintze. I samband med att avtalet skrevs ville Hintze själv få in följande text i avtalet:

"Samlingarna ska bevaras som en enhet till dess samtliga nummer blivit försedda med ex libris eller annat märke som utvisar deras tillhörighet."
(styrelsens protokoll 15 september § 7, bilagan Mats Ahlgrens rapport 2009, sid. 1)

Denna text kom dock aldrig med i kontraktet. Det kom sedan att dröja till långt efter Hintzes död 1979 innan samlingen successivt under 1980-talet kom till GF.

Vid det första tillfället (8 november 2009) beslutades att böckerna inte nödvändigtvis skulle hållas samman som en fysisk enhet, men att de skulle vara märkta med exlibris eller, om detta var ogörligt, märkta med en särskild stämpel som ger information om att de ingår i Hintzesamlingen. Det skulle också framgå av den digitala bibliotekskatalogen om ett verk ingår i Hintzesamlingen. Detta beslut innebär alltså att biblioteksdelen inte nödvändigtvis hålls samman som en fysisk enhet, även om normala klassificeringsprinciper för bibliotek (exempelvis SAB vilket antagits som grund för GF:s bibliotek) talar för att en sammanhållen placering är lämplig för stora delar av samlingen. Vid det andra tillfället (15 december 2009) beslutades att köpa in 8000 exlibris som renritats av Magnus Bäckmark efter en skiss av Gottfrid Hintze.

Dessa beslut fattades i samråd och samförstånd med Hintzestiftelsen. Det framgår exempelvis av Lars Otto Bergs (f.d. landsarkivarie vid Landsarkivet i Uppsala och tidigare styrelseledamot i Hintzestiftelsen) redogörelse i "Hintzestiftelsen och dess historia", 2011:

"Vidare beslöts 2009 att förse bibliotekets skrifter med egna exlibris, så att de lätt kunde identifieras, även om bokbestånden rumsligt inte var helt sammanhållna." (sid 13).

Det kan vara värt att notera att under 2016 har den fysiska placeringen av Hintzesamlingen ändrats så att den nu har en mer sammanhållen placering i receptionsrummet än vad den hade tidigare. Detta har skett genom att såväl biblioteksdelar som arkivdelar flyttats från andra placeringar i biblioteket och lagerrum

till rullhyllorna i receptionsrummet. Beslutet från 2009 omfattar inte arkivdelen av Hintzesamlingen. Den ska självklart hållas samman som en logisk och fysisk enhet.

Däremot antog styrelsen 22 juni 2015 ett strategiskt dokument "Släktforskarnas arkiv och bibliotek" där det bland annat fastslås att arkivdelen av Släktforskarnas arkiv och bibliotek bör vara organiserat enligt ursprungsprincipen samt att "GF ska i framtiden i princip bara ta emot arkiv utan villkor och med full äganderätt för GF. Undantag från denna huvudregel beslutas av styrelsen." Att ett enskilt arkiv i GF:s samlingar ska behandlas enligt ursprungsprincipen innebär att det ska hållas samman som en logisk enhet. Vad gäller principbeslutet att bara ta emot arkiv utan villkor med full äganderätt har det som framgår av citatet bäring på eventuella framtida donationer, inte historiska.

Beslutet är i praktiken inte någon förändring av den tidigare ordningen men numera räcker det inte med att ordföranden kan fatta beslut om undantag utan detta måste göras av styrelsen. Ordningen bottenar i att det är en stor olägenhet för en arkivinstitution att garantera olika slags donationsvillkor (inklusive depositioner) i en framtid som man inte helt kan kontrollera. Detta är också den normala praxis som idag följs av exempelvis RA.

Efter att principbeslutet fattades har flera donationer tagits emot på dessa villkor, bl.a. från Carl Szabads dödsbo och Hans Gillingstams dödsbo. I donationen från Hans Gillingstams dödsbo ingick större delen av hans bibliotek. Dessa böcker har nu införlivats i GF:s bibliotek när de kompletterat det. Om inte har de gjorts tillgängliga för försäljning genom den s.k. dubblettförsäljningen. Det arkivmaterial som dessa donationer överfört till GF utgör ett värdefullt tillskott till samlingarna. De kommer alltså var för sig att hållas samman som separata logiska och fysiska enheter.

Samma sak gäller den tidigare mottagna samlingen från Christopher von Warnstedts dödsbo. Där hade en utbrytning av visst material tidigare påbörjats men nu avbrutits. De utbrutna delarna har återförts till samlingens huvuddel i avvaktan på att samlingen kan ordnas och förtecknas.

Det andra beslutet, som citeras, är det beslut av 26 april 2016 som styrelsen fattade avseende Hängmappsarkivet. Motionens främsta invändning mot beslutet är formalia kring hur beslutet har fattats. Sakläget kring beredningsprocessen och hur beslutet fattades har redan diskuterats i anslutning till Motion 1 ovan.

Varför fattades detta beslut? I sitt förslag till styrelsen gjorde Samlingsgruppen följande analys:

"Hängmappsarkivet har flera problem: (i) Det bryter i sin grundläggande konstruktion mot ursprungsprincipen som styrelsen beslutat om. (ii) Det är öppet och nytt material kan i princip fortfarande tillföras. Det blir därför svårt att hålla ett framtida register uppdaterat. (iii) Det är enormt skrymmande. Det bör därför ordnas och förtecknas och i samband med detta gallras. Om det överförs till arkivboxar kan den fysiska omfattningen av arkivet minskas genom att hängmappar och plåtskåp försvinner. (iv) Särskilt det material som ligger på rullar måste uppmärksammas eftersom förvaringsformen inte är idealisk."

I samband med detta kommer arkivet att ordnas och förtecknas. Det innebär att häftklamrar, gem, plastfickor etc. som på sikt förstör handlingarna avlägsnas.

Handlingarna läggs i arkivbeständiga aktomslag av lämplig storlek som sedan placeras i arkivkartonger i folioformat. Därefter skannas det. I och med ordnandet och förtecknandet upprättas en arkivförteckning och arkivet stängs, d.v.s. inget ytterligare material tillförs.

Motionärerna anför egentligen inte några sakskaäl mot förändringarna av Hängmappsarkivet annat än att man menar att styrelsen vid genomförandet inte tagit hänsyn till de invändningar personalen framförde. Dessa synpunkter har dock inte framförts vid beslutstillfället utan ca 8 månader efter fattat beslut.

Det är oklart om motionärerna gör dessa sent framkomna invändningar till sina. Det som framfördes av personalen (mejl 14 december 2016 till AU m.fl.), utan att man beaktade att Hängmappsarkivet skulle skannas, var att arkivet (i) är lättillgängligt, (ii) är lätt att komplettera och (iii) innebär god dokumentvård. I motionen anförts istället att (iv) personalens arbete med arkivet skulle bli mer tungrovt och (v) arkivet skulle bli mer svårtillgängligt innan skanningen blev genomförd.

Det är korrekt att för den som är på plats i lokalen är arkivet relativt lättillgängligt i hängmapparna. Däremot är arkivet inte direkt tillgängligt för medlemmar som inte har möjlighet att besöka lokalen. Personalen är då tvungen att lägga ned tid på att ta fram och kopiera eller skanna dokument som efterfrågas. När skanningen av Hängmappsarkivet är avslutad kommer alla medlemmar ha tillgång till arkivet genom medlemssidorna. Personalen behöver då inte ägna arbetstid åt att ta fram material eller alls behöva arbeta med arkivet fysiskt. Slitaget på det fysiska arkivet kommer att upphöra. Om arkivet skulle bli mer svårhanterligt för att de förvaras i arkivkartonger så är detta ett problem av övergångskaraktär tills dess skanningen är klar.

Att arkivet idag är lätt att komplettera är irrelevant eftersom när materialet skannas kommer nytt material inte att tillföras arkivet. Det beror förstås främst på att den digitala avbildningen av arkivet helt ska motsvara den fysiska.

Vad kommer då att hända med nytt material? Om GF får färdiga släktutredningar av mindre omfattning så kommer de i enlighet med ett beslut fattat 13 april 2016 i Samlingsgruppen att tillföras bibliotekets släktutredningsavdelning. Mindre eller större samlingar som i framtiden doneras till GF och som innehåller olika utredningar om släkter och antavlor kommer inte, som ibland förekommit tidigare, styckas i delar och tillföras olika mappar i Hängmappsarkivet. Istället kommer sådana samlingar i framtiden att hållas samman i enlighet med ursprungsprincipen.

Det är dock främst en annan typ av material som på senare tid tillförts Hängmappsarkivet och det är olika slags familjenotiser. Detta är material som vid första påseende egentligen borde ingå i arkivet Familjenotiser. Detta arkiv är dock huvudsakligen begränsat till SvD och DN. Styrelsen har för detta arkiv beslutat (20 juni 2016, § 6) att inget material senare än 2000 ska tillföras Familjenotiser eftersom det kan förväntas finnas digitaliserat på annat håll. Det finns därför heller inget skäl att hålla Hängmappsarkivet öppet för liknande material.

Att det nuvarande arkivet med sina hängmappar skulle innebära god dokumentvård stämmer inte. Hängmapparna i sig är enligt Riksarkivet inte lämpliga för långtidsförvaring:

Genealogiska Föreningen

Riksförening för släktforskning sedan 1933

”Tillfälligt kan handlingar förvaras i pärmar, hängmappar, plastfickor eller plastmappar. Sådana förvaringsmedel är dock inte lämpade för längre tids förvaring.” Pappershandlingar, Rapport 2008:1, Riksarkivet, sid. 19.

I dagsläget är den geografiskt ordnande avdelningen redan ordnad och förtecknad samt en arkivförteckning upprättad. Av den släktvis ordnade avdelningen är ca en fjärdedel ordnad och förtecknad. Dessa delar är fortfarande tillgängliga för alla besökare i Hängmappsrummet. Under arbetets gång uppdateras arkivförteckningen löpande och arkivkartonger märks så att material som är klart fortfarande är tillgängligt för besökare. Det kan under en vecka röra sig om att akter i en av lådorna tillfälligt inte är tillgängligt för besökare. Detta skulle ha blivit en konsekvens oavsett hur man valt att digitalisera arkivet. I själva verket är det svårt att tänka sig någon lämpligare kandidat för skanning bland GF:s samlingar i dagsläget. Sedan dröjer det en något längre tid innan skanningen av arkivet, som inleddes 21 februari 2017 med den geografiska delen, är slutförd.

Styrelsen föreslår

att motionen avslås.

Svar på motion 4 angående upphävande av beslut gällande förbud mot kontantbetalning

Motionen har ett anmärkningsvärt perspektiv eftersom den diskuterar kontantbetalningen vid inköp på GF utslutande utifrån ett kundperspektiv och inte alls beaktar vad kontanthantering för med sig för aktiva och anställda på GF. För att kontanthantering ska fungera måste redovisningen av handkassan fungera och den fysiska hanteringen av kontanterna skötas under säkra förhållanden. Så har inte varit fallet.

Handkassan är i praktiken ett låsbart kassaskrin där kontanter förvaras. Det har under många år funnits problem med dess hantering. Redan 2009 hittade den dåvarande kassören kontanter i ett olåst skåp i GF:s lokaler. Det var intäkter från Släktforskningens dag det året som hade avhållits på Stockholms stadsarkiv. De som var ansvariga för handkassan meddelade då kassören att man inte litade på styrelsen och därför hade gömt pengarna. Ytterligare gömda kuvert kom senare fram och det totala undangömda beloppet uppgick till inte mindre än 6,000 kr.

Ett stående problem har varit att handkassan oftast innehållit mycket kontanter. För ungefär 5 år sedan blev de som var ansvariga för handkassan instruerade att kassören skulle uppmärksammas om handkassan innehöll mer 3,000 kr. Detta inträffade bara ett par gånger trots att det oftare var befogat med tanke på beloppen i handkassan.

Chris Henning var alltid villig att hjälpa till med att ta kontanter från handkassa och sätta in på GF:s konto (alternativt göra gireringar från eget konto). Problemet var att det kunde ta upp till 2 månader innan pengarna fanns på GF:s konto, något som hänt så sent som 2013. AU fattade då beslutet att förbjuda Chris Henning att göra sådana insättningar/gireringar.

Under 2015 framkom på hösten att det fanns brister i försäljningsredovisningen i allmänhet. Det blev också klart att det fortfarande inte var ordning och reda i

handkassan, genom vilken en stor del av försäljningen gick. En första åtgärd var då att införa en enkel handskriven kassabok där personalen som hanterade handkassan skulle föra in inkomster och utgifter och dokumentera verifikationer. Detta försök att få till ordning och reda i handkassan fungerade inte.

I samband med bokslutsarbetet för 2015 i inledningen av 2016 konstaterades att den totala omsättningen i handkassan hade varit 125,000 kr under 2015 samt att det i handkassan hanterats större belopp för vilka det saknades redovisning. Netto fanns det i storleksordningen 5,000 kr i oredovisade inkomster (vilket framkom genom avstämning gentemot de belopp som överförts från handkassa till bank eller Plusgiro), men det gick inte att i efterhand få klarhet i om det dessutom fanns några oredovisade utgifter.

I samband med revisionen av verksamheten 2015 informerades revisorerna om situationen och att ett slopande av kontantförsäljningen övervägdes som en möjlig åtgärd för att finna en lösning på problemet. Revisorerna framförde då muntligen att man ansåg att det var nödvändigt att något gjordes samt att om problemen med bokföringen avseende handkassan och försäljningen kvarstod vid revisionen av 2016 skulle en s.k. ren revisionsberättelse inte vara självklar.

När frågan diskuterades i AU noterades även de problem med handkassan som identifierats tidigare. I samband med evenemang i lokalerna kunde försäljningen ibland vara betydande varför handkassan kunde rymma flera tusen kronor. Vid större evenemang som Släktforskardagarna kunde det röra sig om flera tiotusentals kronor. De personer från styrelsen som nu hade ansvar för att dessa pengar skulle sättas in på bank uttryckte också oro över att behöva ha så mycket kontanter på sig, särskilt på sena tidpunkter under dygnet. Oavsett beloppens storlek är dock alltid överföringen av kontanter till bank förenat med tidsåtgång och en administrativ olägenhet för de aktiva som är tvungna att utföra sysslan.

För att få kontroll på situationen, skapa ordning och reda i redovisningen samt öka säkerheten för enskilda förtroendevalda beslöt AU då att avskaffa kontantförsäljningen, med undantag för kontant betalning av kopior och fika. AU hade konstaterat att GF redan hade möjlighet för medlemmar och kunder att betala med Paypal och iZettle. AU beslutade att anskaffa ytterligare 2 stycken mindre iZettle-dosor så att 3 samtidiga betalningar skulle kunna hanteras via iZettle samt att starta upp möjligheten att göra banköverföringar till GF via Swish.

I motionen anförs att det är självklart att man ska kunna betala kontant. Det anförs exempelvis att enskilda personer som av principiella eller ideologiska skäl inte vill använda sig av elektroniska betalningsmedel bör få betala kontant. Det är dock ingen självklarhet att GF ska acceptera att ta emot kontanter, oavsett vilka skäl den som betalar kontant har, om kontanthanteringen medför betydande olägenheter för GF, vilket den gör.

Under 2016, när principbeslutet om att inte sälja mot kontant betalning infördes under första kvartalet, minskade omsättningen i handkassan till ca 30,000 kr. Beslutet hade alltså den önskade effekten.

I motionen påstås att beslutet att sluta ta emot kontanter vid försäljningen ledde till minskad försäljning. Särskilt dubblettboksförsäljningen skulle ha minskat. Det är visserligen svårt att jämföra försäljningen mellan olika år beroende på att

produktsortimentet inte är detsamma men påståendena går inte att styrka med försäljningssiffrorna i bokföringen.

Generellt sett gäller att den totala försäljningen (av böcker, CD-skivor etc.) ökade från ca 154,000 kronor 2015 till ca 166,000 kronor 2016. Detta trots att försäljningen minskat för tidigare storsäljare som Bure-skivan och SoH2. Dubblettboks-försäljningen ökade från ca 26,000 kronor till ca 39,000 kronor mellan samma år. Försäljningssiffrorna pekar alltså i motsatt riktning mot vad som påstås i motionen.

Styrelsen föreslår

att motionen avslås.

Svar på skrivelse till årsmötet angående tidskriften "Fläkt Nytt" m.fl. tidskrifter

Skrivelsen från Per-Olof Dejfors är inte en motion och innehåller inget yrkande i egentlig mening.

Per-Olof Dejfors har tidigare till GF donerat Fläkt Nytt (från starten 1942 till 1987), Fläkt i Veckan, Inside Fläkt och Fläkt World, alla utgivna av Fläkt AB. De har sedan donationen inte funnits tillgängliga i biblioteket för besökare utan förvarats i ett förråd.

GF ska samla, vårda och bevara litteratur med genealogiskt, biografiskt och lokalhistoriskt innehåll. I samband med genomgången av biblioteks- och arkivmaterial under 2016 kunde konstaterats att dessa publikationer inte uppfyllde detta villkor. Det framkom vid bedömningen av dem att de innehöll personnotiser men det i sig gjorde dem inte relevanta för GF:s samlingar. I perspektiv av det tilltagande utrymmesproblemet gallrades därför publikationerna under 2016.

I det här fallet fanns det i samband med att gallringen gjordes ingen information om att donationen skulle ha skett förenat med villkor. Inga villkor fanns dokumenterade hos GF på det sätt som vi föreskriver. I efterhand har det dock kommit till styrelsens kännedom att villkor skulle ha funnits när donationen gjordes. Det är djupt beklagligt om villkor för donationen när denna skedde inte dokumenterats i enlighet med GF:s regler. Styrelsen ber om ursäkt för detta och hade styrelsen varit informerad om detta hade styrelsen självfallet följt villkoren så att donationen hade kunna återgå till donator.

GF är alltid tacksam för donationer till samlingarna. Om en donation har gjorts utan villkor till GF övergår dock dispositionsrätten över materialet till GF, som därmed kan och måste kunna gallra materialet. I det här fallet är det tveksamt om donationen alls borde ha accepterats eftersom kopplingen till genealogi var närmast obefintlig.

Tidskrifterna kan dock vara intressanta ur andra perspektiv. Innan gallringen genomfördes kontaktades därför 5 april 2016 Centrum för näringslivshistoria (Bromma). Man fick frågan om man hade intresse av att få tidskrifterna som gåva men meddelade att samtliga dessa tidskrifter redan fanns hos dem och att man därför inte var intresserad av dem. Samtliga dessa tidskrifter finns förstås dessutom på Kungliga Biblioteket. Det är alltså inget problem för en person som är intresserad av dessa tidskrifter att få tillgång till dem i Stockholmsområdet, varav en uppsättning väldigt nära GF på andra sidan Bällstaviken.

Styrelsen föreslår

att skrivelsen ska anses besvarad.